

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Prezes
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Okręgowa Rada Adwokacka
w Warszawie

wpływ dnia..... 2020 - 11 - 16

Lp..... 18403/20

Warszawa, 09 listopada 2020 r.

992800/601/1624/2020-WZS-13
UNP 2020-00616817

Pan Mikołaj Pietrzak
Dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w
Warszawie
Al. Ujazdowskie 49
00-536 WARSZAWA

Szanowny Panie Mecenasie

odpowiadając na Pana pismo w sprawie opóźnień w wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych, informuję.

Stan obsługi spraw, które wpłynęły i wpływają do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest monitorowany na bieżąco i pomimo zdarzających się opóźnień wszystkie należne świadczenia, w tym świadczenia z ubezpieczenia chorobowego, są świadczeniobiorcom sukcesywnie wypłacane.

Odnosząc się do konkretnych wniosków, na tle których zostało wniesione wystąpienie, informuję, że Oddziały ZUS rozpatrzyły wszystkie wnioski o ustalenie prawa do świadczeń wskazanych świadczeniobiorców i należne im świadczenia z tytułu choroby i macierzyństwa zostały już wypłacone. W wyniku analizy tych spraw potwierdziły się przedstawione przez Pana zarzuty dotyczące nieterminowej obsługi części z nich.

Przedłużające się oczekiwanie wnioskodawców na wypłatę świadczeń z ubezpieczeń społecznych, może być przez nich odbierane jako zwłoka po stronie ZUS i powoduje niedogodności, za co przepraszam. Zapewniam jednak, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpatrując wnioski o świadczenia, w tym o świadczenia z ubezpieczenia chorobowego,

mając na uwadze trudną sytuację w jakiej znaleźli się nasi świadczeniobiorcy, dokłada wszelkich starań, aby świadczenia były wypłacane najszybciej jak to jest możliwe.

Zaznaczam, że w okresie stanu pandemii zwiększył się zakres zadań wykonywanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zakład rozpatruje wnioski o nowe świadczenia i uprawnienia wynikające z uchwalanych przez Sejm przepisów Tarczy Antykryzysowych. Te zadania to m.in.:

- wypłaty dodatkowych zasiłków opiekuńczych,
- wypłaty świadczeń postojowych,
- obsługa wniosków o zwolnienia z opłacania składek,
- wypłaty dodatków solidarnościowych,
- obsługa bonów turystycznych.

Wyjaśniam, że na podstawie art. 50 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych¹, dane zgromadzone na koncie ubezpieczonych mogą być udostępniane sądom, prokuratorom, organom podatkowym, Państwowej Inspekcji Pracy, Biuru Nadzoru Wewnętrzny, Policji, Straży Granicznej, komornikom sądowym, organom egzekucyjnym, ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, ministrowi właściwemu do spraw rodziny, ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, organom realizującym świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wychowawcze, ośrodkom pomocy społecznej, powiatowym centrom pomocy rodzinie, publicznym służbom zatrudnienia, Komisji Nadzoru Finansowego oraz wojewodzie i Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.

Z przytoczonego wyżej przepisu w sposób jednoznaczny wynika, że ustawodawca przewidział zamknięty katalog podmiotów uprawnionych do odbioru takich danych. Wśród tych podmiotów nie zostały wskazane inne podmioty, m.in. Okręgowa Rada Adwokacka, którym Zakład mógłby udostępniać dane zgromadzone na koncie ubezpieczonych.

Dane te nie mogą zostać Panu udostępnione również ze względu na brak pełnomocnictw udzielonych Panu przez świadczeniobiorców, w imieniu których Pan występuje.

Zatem brak jest podstaw prawnych do udostępnienia danych ubezpieczonych i przedstawienia szczegółowych wyjaśnień z przebiegu podanych spraw.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 266, z późn.zm, zwanej ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych.

W związku z tym, przekazaliśmy Pana wystąpienie do Oddziałów ZUS rozpatrujących wskazane wnioski o świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Szczegółowych wyjaśnień w podanych sprawach udzielą Oddziały ZUS bezpośrednio świadczeniobiorcom.

Ponadto informuję, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych musi dochować należytej staranności przy ustalaniu uprawnień do świadczeń i stosować zasady określone obowiązującymi przepisami. Każdy wniosek musi być rozpatrzony indywidualnie, a świadczenie może zostać wypłacone dopiero po ustaleniu, że wnioskodawca jest osobą do niego uprawnioną. Muszą być także złożone wszystkie wymagane przepisami dokumenty do ustalenia prawa i wypłaty zasiłku.

Osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, a do takich zaliczają się adwokaci, podlegają ubezpieczeniom społecznym na zasadach wymienionych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tą ustawą, dla osób prowadzących działalność pozarolniczą ubezpieczenia: emerytalne, rentowe i wypadkowe są obowiązkowe, natomiast ubezpieczenie chorobowe ma charakter dobrowolny². Obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi osoby te są objęte od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania jej wykonywania z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona³. Objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tym ubezpieczeniem, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony. Objęcie tym ubezpieczeniem od dnia wskazanego we wniosku wcześniejszym niż dzień złożenie tego wniosku następuje wyłącznie wtedy, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych nastąpiło w ustawowym terminie 7 dni od rozpoczęcia działalności. Ubezpieczenie chorobowe ustaje:

- od dnia wskazanego we wniosku o wyłączenie z tego ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został złożony,
- od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który prowadzący działalność nie opłacił w terminie składki należnej na to ubezpieczenie. W uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie,
- od dnia zakończenia wykonywania działalności gospodarczej⁴.

Ustalenie prawidłowości podlegania ubezpieczeniu chorobowemu przez osobę, która przedłożyła wniosek o zasiłek z tytułu choroby lub macierzyństwa, ma istotne znaczenie dla

² Art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 11 ust. 2 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

³ Art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

⁴ Art. 14 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

jej uprawnień do tych świadczeń (warunek sine qua non). Dotyczy to zarówno osób podlegających ubezpieczeniu chorobowemu obowiązkowo, np. pracowników, jak i osób podlegających ubezpieczeniu chorobowemu dobrowolnie, np. osób prowadzących pozarolniczą działalność.

Zgodnie bowiem z obowiązującymi przepisami, świadczenia pieniężne z tytułu choroby i macierzyństwa, tj. zasiłki chorobowy, opiekuńczy i macierzyński, przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych⁵.

Z wyrazami szacunku

Gertruda Uścińska

⁵ Art. 1 ust. 1 i art. 2 pkt 1, 5 i 6 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 870).